

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2023 m. gruodžio 18 d. Nr. 21RE-909 (AG-782/02-2023)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Vilmos Drigotienės (pranešėja) ir Vytauto Kurpuveso,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Y.Y. skundą atsakovui Vilniaus apskrities vyriausiajam policijos komisariatui dėl Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Trakų rajono policijos komisariato 2023-10-23 rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Y.Y. (toliau – pareiškėjas) skundu, kurį patikslino, Komisijos prašo panaikinti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – atsakovas, Vilniaus apskrities VPK) Trakų rajono policijos komisariato 2023-10-23 atsakymą ir įpareigoti iš naujo išnagrinėti jo pareiškimą. Paaiškina, kad X.X., pareiškėjui nedalyvaujant, savavališkai išsistūmė lengvo automobilio priekabą (duomenys neskelbtini) iš pareiškėjo kiemo ir prisirakino savo kieme prie obels. Grįžęs namo, pamatė X.X. besistumiantį priekabą pro savo vartus; paprieštaravo, tačiau jis pasakė, kad priekaba yra abiejų, t. y. per pusę; pridūrė, kad jei norės priekabą atgauti, turės sumokėti 400 eurų arba gražinti anksčiau dovanotą priekabos dėžę ir sumokėti 30 eurų už transportavimo išlaidas į metalo laužo supirktuvę. Pareiškėjas, nenorėdamas veltis į ginčus, pasakė, kad kreipsis į policiją.

Pažymi, kad su policijos atsakymu Nr. 10-AP-9866, gautu 2023-10-23, nesutinka, t. y. nesutinka, kad nepadaryta nusikalstama veika. Mano priešingai – padaryta nusikalstama veika, nes savavališkai pasisavinta priekaba iš pareiškėjo kiemo. Pareiškėjo teigimu, teisinga būtų gražinti priekabą tikrajam savininkui, o turintysis pretenzijų į pareiškėjo priekabą, gali kreiptis į teismą. Mano, kad suinteresuota šalis gali kreiptis į teismą, o šiomis aplinkybėmis susidaro situacija, jog pareiškėjas, norėdamas atgauti savo priekabą iš svetimos teritorijos, priverstinai tampa ieškovu, o ieškovas, pareiškėjo manymu, turėtų būti asmuo, kuris turi tam tikrų pretenzijų pareiškėjui (b. l. 16-17).

Policijos komisariatas pateikė atsiliepimą, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Paaiškina, kad Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariate 2023-10-04 buvo gautas pareiškėjo pareiškimas Nr. 10-AP-9866 (toliau – ir Pareiškimas), kad jo kaimynas X.X. (toliau – Kaimynas) negražina pareiškėjui priklausančios automobilinės priekabos, valst. Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Priekaba). Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariato Veiklos skyriaus viršininkės 2023-10-23 raštu Nr. 10-S-23193(1.39E-10) (toliau – 2023-10-23 Raštas) pareiškėjas informuotas, kad klausimas dėl pareiškėjui priklausančios Priekabos susigrąžinimo iš Kaimyno yra turtinio pobūdžio, kyla iš civilinių teisinių santykių; pareiškėjas turi galimybę šias teises ginti civilinio proceso tvarka; vadovavosi Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016-09-28 nurodymo Nr. 5-N-10 „Dėl policijos gaunamų dokumentų“ (2017-07-03 įsakymo Nr. 5-V-608 redakcija) 1.1.2.4 punktu.

Nurodo, kad iš Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariato Veiklos skyriaus vyresniojo tyrėjo 2023-10-20 tarnybinio pranešimo (toliau – 2023-10-20 Tarnybinis pranešimas) matosi, kad 2023-10-13 buvo nuvykta pagal pareiškėjo nurodytą gyvenamąją vietą, bendrauta su pareiškėju; taip pat bendrauta su Kaimynu. Patikrinimo metu priekabos vagystės faktas nenustatytas, todėl abiem konfliktuojančioms pusėms neradus bendro sprendimo būdo, pasiūlyta kreiptis į teismą civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Mano, kad iš pareiškėjo Pareiškimo turinio, Tarnybiniame pranešime nurodytų aplinkybių, Kaimyno paaiškinimo, matyti, kad Pareiškimui būdingi civilinio pobūdžio požymiai ir jis negali būti laikomas pranešimu apie nusikalstamą veiką ar administracinę teisės nusižengimą.

Viešojo administravimo veikla reguliuojama Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (toliau – VAI), o nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų teiseną atitinkamai reglamentuoja Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) normos, kurios nustato tyrimų pradėjimo/nepradėjimo, vykdymo, bylų nagrinėjimo, kitas procedūras, dalyvaujančius subjektus, priimamus sprendimus, jų įforminimą, apskundimą, vykdymą ir kt. Ikiteisminio tyrimo subjektų sprendimai, nutarimai, priimti administracinių bylų teisenos ir(ar) baudžiamojo proceso metu, nepatenka į viešojo administravimo sritį ir skundžiami atitinkamai BPK ar ANK nustatyta tvarka. Procesai, susiję su asmenų pranešimų (pareiškimų) apie galimai padarytą nusikalstamą veiką ar administracinę nusižengimą tyrimu, ir dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą, kurią reguliuoja VAI. Policijos veikla, nesusijusi su procesais, reglamentuojamais BPK ar ANK, vertintina kaip policijos įstaigų veikla viešojo administravimo srityje.

Pagal Lietuvos Respublikos policijos įstatymo (toliau – Policijos įstatymas) 6 straipsnio 1 dalies 4 punktą, policija registruoja ir nagrinėja pareiškimus ir pranešimus apie rengiamas, daromas ar padarytas nusikalstamas veikas ir administracinius nusižengimus. Policijos, kaip viešojo administravimo subjekto, įgaliojimai registruojant ir nagrinėjant pareiškimus ir pranešimus apie rengiamas, daromas ar padarytas nusikalstamas veikas ir administracinius nusižengimus taip pat įtvirtinti vidaus administravimo dokumente. Lietuvos policijos generalinio komisaro nurodyme nustatyta tvarka, pagal kurią policijos įstaigos privalo užtikrinti, jog nagrinėjant skundus, pareiškimus ar pranešimus apie nusikalstamą veiką, būtų laikomasi tam tikrų nuostatų, o šiuo konkrečiu atveju, aktualus 2017-07-03 įsakymo Nr. 5-V-608 1.1.2.4 papunktis, kad gavus informacijos (pavyzdžiui, pranešimą) apie galimą nusikalstamą veiką ir neatidėliotino patikrinimo metu nustatčius, kad informacija apie nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisinga ir nėra prašymo (pareiškimo) pradėti ikiteisminį tyrimą, informacijos tikslinimas pagal BPK 168 straipsnį neatliekamas ir nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą nesurašomas, be kita ko ir tokiu atveju, kuomet gavus skundą, pranešimą ar pareiškimą, kuriame išdėstytos akivaizdžios aplinkybės, nurodančios tik drausminės, tarnybinės ar administracinės atsakomybės požymius, arba aprašomi civilinio proceso tvarka nagrinėtini ginčai ir nėra jokių duomenų apie galimai padarytą nusikalstamą veiką.

Mano, kad Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariato 2023-10-23 Raštu, atsakant pareiškėjui, pagrįstai nurodyta, kad esminis klausimas dėl pareiškėjui priklausančios Priekabos susigrąžinimo iš Kaimyno yra turinio pobūdžio, t. y. kyla iš civilinių teisinių santykių ir turi būti sprendžiamas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Pareiškėjo inicijuotas ginčas kilo dėl turinių santykių, todėl Vilniaus apskrities VPK, vertindamas pareiškėjo nurodytas aplinkybes, vadovaudamasis Lietuvos policijos generalinio komisaro 2017-07-03 įsakymo Nr. 5-V-608 nuostatomis, veikė teisės aktų nustatyta tvarka, nepažeisdamas priskirtos kompetencijos ribų (b. l. 34–36).

Skundas tenkinamas

Remiantis Komisijai pateiktais į bylą dokumentais nustatyta, jog pareiškėjas su 2023-10-03 pareiškimu (Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariate registruotas 2023-10-04) kreipėsi į Trakų rajono policijos komisariatą, nurodydamas, kad Kaimynas savavališkai iš jo kiemo, esant neužrakintiems vartams, nusistūmė Priekabą į savo kiemą. Paaiškino, kad prieš 8-10 m. sutarė su Kaimynu, kad jis pareiškėjui dovanoja priekabos dėžę, o pareiškėjas, kai reikės, duos pasinaudoti priekaba. Nurodė, kad pareiškėjas pakeitė savo Priekabos dėžę į Kaimyno dovanotą, ją sutvarkė, kai reikėdavo, duodavo pasinaudoti. Paaiškino, kad spalio 2 d., trumpam išvykus, kai vartai buvo neužrakinti, Kaimynas išsistūmė priekabą į savo kiemą; Kaimynas pareiškė, kad priekaba yra abiejų ir kad pareiškėjas turi sumokėti 400 eurų už anksčiau dovanotą dėžę ir 30 eurų už dėžės išvežimą; pareiškėjas bandė priekabą tempti atgal (b. l. 21–23, 37–39).

2023-10-20 Tarnybiniame pranešime nurodyta, kad 2023-10-13 nuvykta pagal pareiškėjo gyvenamąją vietą ir bendrauta su pareiškėju, kuris patvirtino pareiškime išdėstytas aplinkybes ir nurodė, kad Kaimynas negrąžina jam priklausančios priekabos. Pareiškimo nagrinėjimo metu buvo

bendrauta su Kaimynu, kuris paaiškino, kad anksčiau pareiškėjui perdavė lengvojo automobilio priekabos viršutinę dalį su bortais, pareiškėjas pritvirtino prie priekabos rėmo, jam (Kaimynui), priklausančią priekabos viršutinę dalį; nurodė, kad pareiškėjas ilgą laiką neatlygintinai naudojosi priekaba, tačiau jis dabar nori susigrąžinti priekabos savo dalį, bet pareiškėjas tai daryti atsisako. Patikrinimo metu nustatyta, kad priekaba stovi Kaimynui priklausančio sklypo aptvertoje teritorijoje. Bendrauta su abiem konflikto pusėm. Kaimynas pareiškėjui pareiškė, kad nuimtų ir gražintų priekabos viršutinę dalį arba už ją sumokėtų, tai padarius atiduos jam priklausančią priekabos dalį. Pareiškėjas nesutiko su Kaimyno pasiūlymu. Abu kaimynai neranda bendro ir taikaus konflikto sprendimo. Kaimynas nesutinka atiduoti pareiškėjui priekabą, kol šis neatiduos arba nesumokės už jam priklausančios priekabos dalį. Pareiškėjas nesutinka su Kaimyno pasiūlymu, motyvuodamas kad jis pats remontavo ir prižiūrėjo priekabą. Kadangi patikrinimo metu priekabos vagystės faktas nenustatytas, todėl abiem konfliktuojančioms pusėms, neradus bendro ir taikaus konflikto sprendimo būdo, pasiūlyta kreiptis į teismą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka (b. l. 43–44).

Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariatas 2023-10-23 Rašte nurodė, kad šiuo atveju esminis klausimas dėl Priekabos susigrąžinimo iš Kaimyno yra turtinio pobūdžio, t. y. kyla iš civilinių teisinių santykių. Todėl, jei Kaimynas neatiduoda Priekabos, pareiškėjas turi galimybę šias teises ginti civilinio proceso tvarka, pareikšdamas vindikacinį ieškinį asmeniui, neteisėtai valdančiam svetimą turtą (CK 4.95 straipsnis). Kadangi nebuvo nustatyta jokių duomenų apie galimai padarytą nusikalstamą veiką ar administracinį nusižengimą, vadovaujantis Lietuvos policijos generalinio komisaro 2017-07-03 įsakymo 1.1.2.4 punktu, pareiškime nurodytos informacijos tyrimas neatliekamas ir nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą ar nutarimas nutraukti administracinio nusižengimo bylos teiseną surašomas nebus (b. l. 5–6, 24–26, 40–42).

Ginčas kilo dėl Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariato 2023-10-23 Rašto (atsakymo) teisėtumo ir pagrįstumo. Ginčijamu 2023-10-23 Raštu atsakyta pareiškėju į jo Pareiškimą, teiktą Trakų rajono policijos komisariatui, nurodant, jog klausimas dėl Priekabos susigrąžinimo iš Kaimyno kilęs iš civilinių teisinių santykių ir pareiškėjo teisės ginamos pareiškiant vindikacinį ieškinį asmeniui, pas kurį yra turtas. Išaiškino, kad sprendimas (atsakymas) gali būti skundžiamas pasirinktinai Komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pareiškėjas prašo 2023-10-23 Raštą panaikinti ir įpareigoti policiją iš naujo išnagrinėti Pareiškimą, nes nesutinka, kad nepadaryta nusikalstama veika.

Pagal Policijos įstatymo 5 straipsnio 5 punktą, vienas iš policijos uždavinių – nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų (nusižengimų) atskleidimas ir tyrimas. Šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 2 dalyje nurodyta, jog policija registruoja ir nagrinėja pareiškimus ir pranešimus apie rengiamas, daromas ar padarytas nusikalstamas veikas ir administracinius teisės pažeidimus (nusižengimus), taip pat atlieka ir kitas įstatymuose jai pavestas funkcijas, skirtas policijos uždaviniams įgyvendinti.

BPK numato, jog policija yra ikiteisminio tyrimo įstaiga (165 straipsnio 1 dalis). Ikiteisminis tyrimas pradedamas gavus skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką, apie pradėtą ikiteisminį tyrimą turi būti pranešama skundą, pareiškimą arba pranešimą padavusiam asmeniui (166 straipsnio 1, 4 dalys). Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, gavęs skundą, pareiškimą ar pranešimą, o reikiamais atvejais – ir jų patikslinimą, atsisako pradėti ikiteisminį tyrimą tik tuo atveju, kai nurodyti duomenys apie nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisingi ar yra aiškios šio kodekso 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės. Gautu skundo, pareiškimo ar pranešimo duomenų patikslinimui gali būti atlikti veiksmai, kurie nesusiję su procesinėmis prievartos priemonėmis: įvykio vietos apžiūra, įvykio liudytojų apklausos, taip pat iš valstybės ar savivaldybės įmonių, įstaigų, organizacijų, pareiškėjo ar asmens, kurio interesais pateiktas skundas, pareiškimas ar pranešimas, reikalaujami duomenys ar dokumentai, atliktos pareiškėjo ar asmens, kurio interesais pateiktas skundas, pareiškimas ar pranešimas, apklausos. Atsisakydamas pradėti ikiteisminį tyrimą, prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas surašo motyvuotą nutarimą. Ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą gali būti skundžiamas prokurorui, o prokuroro nutarimas – ikiteisminio tyrimo teisėjui (168 straipsnio 1, 2, 3, 5 dalys).

Šios bylos nagrinėjimo kontekste atkreiptinas dėmesys, kad reikalavimus, kuriais vadovaujamosi prokuratūroje ir ikiteisminio tyrimo įstaigose pradedant ikiteisminį tyrimą, registruojant jo pradžią ar atsisakant jį pradėti, reglamentuoja Lietuvos Respublikos generalinio

prokuroro 2008-08-11 įsakymu Nr. I-110 patvirtintos Rekomendacijose dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2023-07-01 (toliau – Rekomendacijos). Pagal Rekomendacijas, jei pareiškime apie nusikalstamą veiką nurodyti faktai negali būti vertinami kaip akivaizdžiai neteisingi, nėra aiškių BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių ir nėra pagrindo atlikti pareiškimo patikslinimo, ikiteisminio tyrimo pareigūnas nedelsdamas, bet ne ilgiau kaip per 10 dienų nuo pareiškimo gavimo ikiteisminio tyrimo įstaigoje priima sprendimą pradėti ikiteisminį tyrimą (Rekomendacijų 84 punktą). Jei pareiškime apie nusikalstamą veiką nepakanka duomenų, kuriais remiantis būtų galima priimti sprendimą pradėti ikiteisminį tyrimą, ikiteisminio tyrimo pareigūnas, vadovaudamasis BPK 168 straipsnio 1 dalimi, gali atlikti patikslinimą (Rekomendacijų 85 punktą). Išnagrinėjus ikiteisminio tyrimo įstaigoje gautą pareiškimą apie nusikalstamą veiką ir padarius išvadą, kad jame nurodytus faktus net ir nepradėjus ikiteisminio tyrimo reikia vertinti kaip akivaizdžiai neteisingus arba kad yra aiškios BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, nedelsiant, bet ne ilgiau kaip per 10 dienų nuo tokio pareiškimo gavimo priimamas nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą. Jei pareiškime apie nusikalstamą veiką nurodyti požymiai veikos, kurią pareiškėjas klaidingai vertina kaip nusikalstamą, arba jei nusikalstama veika neatitinka visų būtinų konkrečios nusikalstamos veikos sudėties požymių, arba jei išdėstyti deklaratyvaus turinio teiginiai, grindžiami ne faktiniais duomenimis, bet samprotavimais ar prielaidomis, sprendimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą priimamas BPK 168 straipsnyje nustatyta tvarka ir vienu ar keliais BPK 3 straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais. Ikiteisminio tyrimo pareigūnas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą gali tik ikiteisminio tyrimo įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens sutikimu. Nutarime turi būti išaiškinta jo apskundimo tvarka ir terminai (Rekomendacijų 100 punktą).

Šiuo atveju iš skundžiamo 2023-10-23 Rašto turinio bei jame nurodytos apskundimo tvarkos matosi, kad Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariatas pareiškėjo Pareiškimą nagrinėjo ne kaip ikiteisminio tyrimo įstaiga baudžiamojo proceso ar administracinių nusižengimų teisenos nustatyta tvarka, o kaip viešojo administravimo subjektas VAĮ nustatyta tvarka. Tai reiškia, kad atitinkamai atsakovo priimtiems sprendimams, kaip individualiems administraciniams aktams, taikomi VAĮ reikalavimai. Priimant skundžiamą 2023-10-23 Raštą privalu vadovautis bendraisiais viešosios teisės principais, numatytais VAĮ 3 straipsnyje, tarp jų: atsakomybės už priimtus sprendimus, efektyvumo, įstatymo viršenybės, lygiateisiškumo, objektyvumo, proporcingumo, subsidiarumo, išsamumo. Pastarasis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Atsakovas atsiliepime, grįsdamas savo poziciją, o taip pat ir priimdamas ginčijamą 2023-10-23 Raštą, vadovavosi Lietuvos policijos generalinio komisaro 2017-07-30 įsakymu Nr. 5-V-608, kuriuo pakeičiamas Lietuvos policijos generalinio komisaro 2016-09-28 nurodymas Nr. 5-N-10 „Dėl policijos gaunamų dokumentų“ (toliau – Nurodymas) ir išdėstomas nauja redakcija (b. l. 45–50). Pagal šį Nurodymą, policijos įstaigų vadovai turi užtikrinti, kad nagrinėjant skundus, pareiškimus ar pranešimus apie nusikalstamą veiką, būtų laikomasi šių nuostatų: be kita ko, gavus informacijos (pavyzdžiui, pranešimą) apie galimą nusikalstamą veiką ir neatidėliotino patikrinimo metu nustatčius, kad informacija apie nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisinga ir nėra prašymo (pareiškimo) pradėti ikiteisminį tyrimą, informacijos tikslinimas pagal BPK 168 straipsnį neatliekamas ir nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą nesurašomas, gavus skundą, pranešimą ar pareiškimą, kuriame išdėstytos akivaizdžios aplinkybės, nurodančios tik drausminės, tarnybinės ar administracinės atsakomybės požymius, arba aprašomi civilinio proceso tvarka nagrinėtini ginčai ir nėra jokių duomenų apie galimai padarytą nusikalstamą veiką (Nurodymo 1.1.2.4 papunktis).

Nagrinėjamu atveju, bylos duomenimis, pareiškėjas į Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariatą kreipėsi su pareiškimu, išdėstydamas aplinkybes, kad Kaimynas išsistūmė pareiškėjo Priekabą į savo kiemą, jos neatiduoda, prašo sumokėti už anksčiau dovanotą priekabos dėžę. Pareiškėjas į bylą pateikė turimus Priekabos dokumentus – valstybės įmonės „Regitra“ išduotą registracijos liudijimą dėl transporto priemonės (duomenys neskelbtini), valstybinis registracijos Nr. (duomenys neskelbtini) valdytojas – pareiškėjas, transporto priemonės registracijos valdytojo vardu data – 2017-11-17, šio dokumento išdavimo data – 2017-11-09 (b. l. 18), privalomosios transporto

priemonių techninės apžiūros rezultatų ataskaitą, kad transporto priemonė (duomenys neskelbtini) atitinka techninius reikalavimus (b. l. 7, 19), taip pat transporto priemonės draudimo sutarties liudijimą, pagal kurį draudėjas – pareiškėjas, draudimas galioja nuo 2023-05-16 iki 2024-05-15 (b. l. 20). Taigi, iš pareiškėjo pateiktų dokumentų sprendžiama, kad Priekaba yra registruota pareiškėjo vardu ir pareiškėjas yra šios priekabos valdytojas. Iš 2023-10-20 Tarnybinio pranešimo matosi, kad vyresnysis tyrėjas, nuvykęs į vietą, vertino tik pareiškėjo ir Kaimyno paaiškinimus, tačiau nėra jokių objektyvių duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, kad priimant skundžiamą 2023-10-23 Raštą, be kita ko, būtų vertinami pareiškėjo Priekabos registracijos dokumentai bei vertinamos pareiškėjo nurodytos aplinkybės dėl priekabos, kuri registruota būtent pareiškėjo vardu, pasisavinimo ir negražinimo, t. y. kad būtų sprendžiama dėl nusikalstamos veikos buvimo ar nebuvimo šiuo konkrečiu atveju.

Ginčijamame 2023-10-23 Rašte nurodoma, kad nebuvo nustatyta jokių duomenų apie galimai padarytą nusikalstamą veiką ar administracinį nusižengimą ir cituojamas Nurodymo 1.1.2.4 papunktis, kad „gavus skundą, pranešimą ar pareiškimą, kuriame išdėstytos akivaizdžios aplinkybės, nurodančios tik drausminės, tarnybinės ar administracinės atsakomybės požymius, arba aprašomi civilinio proceso tvarka nagrinėtini ginčai ir nėra jokių duomenų apie galimai padarytą nusikalstamą veiką“. Komisijos vertinimu, kad būtų taikomas minėtas punktas, reikalingos abi sąlygos, t. y. turi būti aprašomi civilinio proceso tvarka nagrinėtini ginčai bei nebūti jokių duomenų apie galimą nusikalstamą veiką. Tuo tarpu 2023-10-23 Rašte pateikiamas vertinimas, kad klausimas yra turtinio pobūdžio ir kilęs iš civilinių teisinių santykių, tačiau nepateikiamas pareiškėjo Pareiškime nurodytų aplinkybių vertinimas dėl jo Priekabos išsistūmimo, nepateikti jokie argumentai ir motyvai dėl Kaimyno atliktų veiksmų ir nevertintas nusikalstamos veikos/administracinio nusižengimo požymių buvimas/nebuvimas. Vien tik abstraktus nurodymas, kad nenustatyta jokių duomenų apie galimai padarytą nusikalstamą veiką ar administracinį nusižengimą nelaikytinas pakankamu. Šiuo atveju ginčijamame rašte atsakovas nepagrindė, kuo remiantis padarė išvadą, jog nepadaryta nusikalstama veikia, tuo labiau, kad pareiškėjas iš esmės su ginčijamu 2023-10-23 Raštu nesutinka būtent šiuo aspektu – nesutinka, kad nepadaryta nusikalstama veikia. Atsakovas atsiliepime nurodė, kad pareiškėjo Pareiškimui būdingi civilinio pobūdžio požymiai ir jis negali būti laikomas pranešimu apie nusikalstamą veiką ar administracinį teisės nusižengimą. Vis dėl to bylos duomenys rodo, kad pareiškėjas į Trakų rajono policijos komisariatą kreipėsi iš esmės prašydamas spręsti klausimą dėl nusikalstamos veikos, tačiau atsakovas nepateikė išsamaus vertinimo dėl nusikalstamos veikos/administracinio nusižengimo šiuo atveju nebuvimo, todėl nėra aišku, kodėl pareiškėjo Pareiškimas neišnagrinėtas baudžiamojo proceso ar administracinių nusižengimų teisenos nustatyta tvarka. Komisijos vertinimu, 2023-10-23 Rašte turi būti išsamiai išdėstyti motyvai ir argumentai, iš kurių galima spręsti, kad nėra jokių duomenų apie galimai padarytą nusikalstamą veiką, t. y. kad atsakovui būtų neabejotinas pagrindas taikyti Nurodymo 1.1.2.4 papunktį.

Nors iš 2023-10-23 Rašto matosi, kad Vilniaus apskrities VPK Trakų rajono policijos komisariatas pareiškėjui skundžiamu atsakymu išaiškino galimą jo teisių gynimo būdą – teises ginti civilinio proceso tvarka, pareiškiant vindikacinį ieškinį asmeniui, neteisėtai valdančiam svetimą turtą pagal CK 4.95 straipsnį „Savininko teisė išreikalauti savo daiktą iš svetimo neteisėto valdymo“, vis dėlto, tai negali eliminuoti atsakovui Policijos įstatymu priskirtų funkcijų tirti ir atskleisti galimas nusikalstamas veikas/administracinius nusižengimus bei priimti dėl asmenų kreipimūsi, kuriais pranešama apie galimai padarytas veikas, teisės aktuose nurodytus nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis ir konkrečiomis teisės normomis pagrįstus sprendimus, tinkamo atlikimo.

Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktus administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei sprendimo motyvai. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje pripažįstama, jog VAĮ 8 straipsnio 1 dalimi (dabar galiojanti 10 straipsnio redakcija) iš esmės siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai.

Individualus administracinis sprendimas turi būti pagrįstas nustatytais faktais ir teisės aktų normomis, t. y. turi būti nurodomi pagrindiniai faktai (juridinių faktų visetas), argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas; turi

būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o būtinas ir pakankamas teises normai taikyti (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008-06-12 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-700/2008, 2009-04-02 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-422/2009, 2017-04-04 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-426-556/2017). Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-04-22 nutartį administracinėje byloje Nr. A602-658/2013). Nekonkreti teisinė situacija ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, tokia pažeida ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012-09-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2359/2012).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad atsakovas, šiuo atveju veikdamas kaip viešojo administravimo subjektas, nagrinėdamas pareiškėjo Pareiškimą ir pateikdamas atsakymą į jį, nesivadovavo išsamumo principu ir pateikė nepakankamai motyvuotą ir išsamų atsakymą – nepateikė Pareiškime pareiškėjo išdėstytų aplinkybių vertinimo ir nepasisakė, kodėl šiuo atveju daro išvadą dėl nusikalstamos veikos nebuvimo, kai iš byloje esančių duomenų matosi, kad priekaba, registruota pareiškėjo vardu, iš esmės buvo savavališkai išstumta iš pareiškėjo kiemo ir jam negražinama, nepateikė jokių motyvų, kodėl vertina, kad šiuo atveju nėra jokių nusikalstamos veikos požymių. Komisijos vertinimu, ginčijamas 2023-10-23 Raštas, sukeltantis pareiškėjui neigiamas pasekmes, neatitinka VAĮ 5 straipsnyje įtvirtintų administracinio sprendimo motyvavimo reikalavimų, todėl yra pagrindas jį panaikinti.

Pareiškėjas prašo įpareigoti atsakovą nagrinėti Pareiškimą iš naujo. Komisija pažymi, kad panaikinus 2023-10-23 Raštą, atsakovas turi pareigą tinkamai išnagrinėti pareiškėjo pateiktą Pareiškimą ir įvertinti jame nurodytas aplinkybes bei tuo pagrindu priimti išsamų bei motyvuotą sprendimą arba, vadovaujantis Rekomendacijų nuostatomis, priimti atitinkamą procesinį sprendimą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo/atsisakymo pradėti ikiteisminį tyrimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo Y.Y. skundą tenkinti.

Panaikinti Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Trakų rajono policijos komisariato 2023-10-23 raštą Nr. 10-S-23193(1.39E-10) ir įpareigoti Vilniaus apskrities vyriausiąją policijos komisariatą (Trakų rajono policijos komisariatą) pareiškėjo pareiškimą išnagrinėti iš naujo.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Eglė Bilevičiūtė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Vilma Drigotienė